

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HMLYBEN: Félévre 6 kor. — fl. Negyedévre 2 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felolós szerkesztő és lapfelfelügyelő:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓNYIVAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Puskatüz és ágyudőrej.

A sasvári király-napok, a hadsereg manőverei és más szép czimek alatt hirdetik világgá, hogy holnap kezdődnek az őszi nagy hadgyakorlatok. — A hadsereg talpon van. Puskatüz, ágyudőrej hangzik majd a nyitra vármegyei Sasvár környékén.

Szóval, a minden esztendőben megújuló színjáték megint megindul és körülbelül három hétig tart. A legénység a végéig fog kimerülni, a munició el fog fogyni, ruhák el fognak szakadni s meg fognak romlani. Mert ugy kívánja a hadsereg szelleme, hogy a mostani és a jövő háborukban designálandó hadvezérek egymáson kipróbálják magukat, hadi tudományukat és egyebet.

A statisztikusok bizonyára kiszámították már, hogy mennyibe kerülnek évenként a nagy ma-

növerek. Ebben a pillanatban nem állnak rendelkezésünkre az adatok és emiatt pontosan nem számolhatunk be azokról, de anélkül, hogy a számarányok pontosságát tudnók, egész határozottsággal mondhatjuk, hogy sokba, igen sokba kerülnek az országnak minden esztendőben a hadgyakorlatok. Amennyi puskaport egy egész esztendőben gyakorlatokon elpuffogatnak, abból Debreczen özszes deficitjét a jövő századig fedezni lehetne, proletáriátusát meg lehetne szüntetni, sőt az egész ország szegényügyét rendezni is lehetne.

És ezt a horribilis költséget rendszerint nem hánytorgatják. Hisz benne van a költségvetésben. Ami benne van a költségvetésben, az rendben van. Ugy hozzászoktatták már a népeket ahhoz, hogy ez a költség szükséges, hogy nem is gondolkoznak már jóformán fölötte.

Hogy az egész hadgyakorlat csak játék és pedig csak annyiban komoly játék, amennyiben az árát a népek fizetik, arra nem gondol senki. Hogy most is nagy, országos, monarchiális függő kérdések pihennek addig, amíg a hadi játék folyik, az is természetesnek látszik. Szóval minden természetes és magától értetődik, mi a militarizmusra és a hadseregre vonatkozik.

Előttünk azonban mindez nem látszik természetesnek. Ez sem és más sem.

Nevezetesen egy dolog, ami már igazán nem természetes.

Vajjon minek tartanak minden esztendőben nagy manővereket, amikor a végét és eredményét ugy is minden ember már előre tudja?

A vége ugyanis mindig az, hogy a nagy gyakorlatok fényesen sikerültek.

Még nem mult el hadgyakor-

A virágok éneke.

Egyszer meglátogattam egy muzsikusz barátomat, aki elvonulva élt a világnak egy csöndes kis zugában, csak olyankor hallottunk felőle hirt, mikor egy-egy csodálatosan szép, szomorú dala bejárta a világot.

Az én barátom sokat csalódott életében...

Nem tudom, hogy találtam rá magányára. Nekem is fájt valami, én is futottam az emberek elöl s bolyongásaimban a véletlen utamba hozta annak a másik szenvedő embernek tanyáját.

Nyár utója volt. Már érzett az ősz szomorú hangulata, itt-ott ökönyál uszott a napsugaras levegőben, de a haldokló természet töméntelen virággal árasztotta el önmagát, hogy köveledő hervadását elpalástolja. Akár csak egy vénülő, szép, kaczer asszony, aki arcza fonnyadását kendőzgeti.

Órültünk is egymásnak barátommal, nem is. De azért befogadott a fedele alá és csöndes egyformán néztük a napok pergesét. Az együttélés azonban lassan köze-

lebb hozott egymáshoz és egy napon, a terrazon ülve beszélgetni is kezdtünk.

— Nem akarja hallani az én kardliliomáim énekét? — szolt barátom minden bevezetés nélkül.

— Az ön kardliliomáinak énekét? — kérdeztem meglepődve — hogy értsem ezt?

— Jöjjön!
 Lementünk a kertbe s barátom oda vezetett egy lilomágy elé. Ezernyi hófehér virág hajladozott a gyöngye szellőben és édes, fűszeres illatuk valami mondhatatlan, jóleső érzés keltett a lelkemben.

Mind a ketten hallgatva, elmerülten álltunk jó ideig. Ugy éreztem, hogy közönséges emberi szóval nem tudnék beszélni, csak valami nagy, fájdalmas melódia tudná kifejezni azt, amit sejtek.

Végre barátom hangja törte meg a csöndet. A karjait kitérte s hangjában valami fájdalmas emlék, valami nagy-nagy keserűség visszhangja reszketett, mikor beszélni kezdett:

— Kint voltam a világban az emberek között. A lelkem tiszta volt, érintetlen és tele volt rajongással, hittel. A hitemet el-

vették tőlem, a tisztaságomat beszennyezték, a rajongásom elmult s a lelkemet megtépdesték. Nem tudtam, érezni többé; ami élet dalban, melódiában élt bennem s amit ki tudtam fejezni, az csonkán, fájdalmasan zsongott lelkemben és vergődésem nem birt hangra kelni.

Idejöttem, elbujtam a szomorúsággal. Nem akarom, hogy szánjanak azok, akik megrontották a lelkem tisztaságát.

Eleinte fájt, nagyon fájt, sokat szenvedtem. És lássa, amit az emberek között elfelejtettem, azt a virágok között újra megtaláltam. Oh, a virágok annyi mindenre megtanítják azt, aki megérti őket!

Nézze itt ezeket a lilomokat. A színük, a formájuk, az illatuk, hát nem dal ez? Nem érti ön, hogy itt e virágok között az emberi szó csekély, kifejezéstelen? Nem zsong az ön lelkében valami, ami semmihez sem hasonlítható, ami olyan, mintha egy támadó dal lenne. Ez a virágok zenéje. A nagy, az egyetlen, igaz melódia...

Barátom elhallgatott, feje a mellére hanyatlott. Aztán ismét rám nézett és szo-

BIKA kávéház és kioszkja. Ma* pénteken, szeptember hó 12-én este 8 órakor

MAGYARI testvérek helybeli első rangú nemzeti zenekar-vezetők rendkívül fényes zeneestélyt tartanak.

Frissítő italok.

Homoki rizling-bor.

Valdi mocca kávé.

Szigoruan figyelmes felszolgálás.

Számos látogatást kérnek:

a „Bika“ üzletvezetője és Magyar testvérek.

lat soha, hogy a csapatok és halvezérek megfelelő elismerésben ne részesültek volna. Kitünők voltak a támadó csapatok a támadásban, kitünők a megtámadottak a védelemben, meg a futásban. Aki győztes és aki a hadjátékok során legyőzetik, az egyformán kitűnő és kitűnő volt. A hadsereg erejének mindegyikében nagyszerű tanujelét adták a győzelemben és a legyőzetésben egyformán. A dicséretből kijut tehát a győzőnek is, a legyőzöttnak is.

Nem lehetne talán (ha naiv kérdésnek látszik is) a kezdetet elhagyni és rátérni a végre? Kezdjük a végén és fejezzük is be. Mondják ki mindjárt az első napon, hogy a hadsereg készenléte és hadi képzése minden várakozást felülmúlt. Dicsérjék meg a csapatokat is, meg a hadvezetőséget is és nyugodjunk meg az eredményben. Más eredményre egy sem jutunk, ha nem három hétig, hanem három hónapig tart is a manőver.

Ezzel elérvén a célt és eredményt, legalább több idő jutna a nagy, országos kérdések lebonyolítására és igen nagy tehertől is megszabadulnának a népek. Persze, persze, ez csak amolyan jámbor kívánság, amely katonai körökben a mosoly egy

moru arcza lassan felderült, mintha egy halavány, bágyaut mosolygás is derengett volna rajta.

— Tudja, hogy mi az én első dolgom mikor reggel fölkelek? Leszaladok a kertbe, ki a mezőre és halomba szedem a hajnalban fakadt virágot. Hazatérve nagy bokrétát kötök belőle és odateszem az asztalomra egy széles vázába; aztán dolgozom.

És a virágok segítenek nekem. Színük, illatuk átárad a lelkembe, tele zsongják dallal, megnyugtatónak, lecsendesítőnek, s ebben a tökéletes harmóniában, amikor semmi sincs bennem, ami földi, sárhoz tapad, ami keserű, akkor újra érzem a régi tisztaságot és dallá olvad lelkemben az érzés.

Meggyógyultam és gyógyulásomat a virágoknak köszönhettem. Egy szegény falusi kertész tanított megismerni őket, maga is nagyon szerette a virágokat s én egész életemmel hálálom meg ez egyszerű embernek, hogy jóbarátokat adott nekem, mikor nem volt egy barátom sem.

A virágokat pedig szeretem és ápolgatom, — szeretettel, hűséggel viszonzom jószágukat, mert úgy érzem, nekik is fájni, ha elárulnám őket, amint engemet árultak el az emberek, akiknek én is dalt mondtam, mint a virágok nekem...

nemét váltja ki. De ez az óhaj mélyen gyökerezik a népek lelkében és egyetlen kicsinyes mosolynál mégis több figyelmet érdemelne, ha a népek mély óhaját figyelembe vennék.

Uj főispán.

Debreczen, szeptember 12.

A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy ő felsége báró Kemény Ákos országgyűlési képviselőt Kis-Küküllő vármegye főispánjává nevezte ki. Ezzel a kinevezéssel a szászrégeni kerület (Torda vm.) mandátuma üresedik meg.

Már hónapokkal ezelőtt jeleztük ezt a kinevezést és akkoriban regisztráltuk azt a hirt, hogy a kerület mandátuma alighanem Légrády Károlynak, a „Pesti Hírlap“ kiadótulajdonosának fog jutni. Azóta változott a helyzet és legújabb értesüléseink szerint Herczeg Ferenc lesz a kormány legközelebbi jelöltje.

Csak arra az esetre, ha a verseczi képviselő, Seemayer volt képviselő lemondana vagy kinevezetnék valami állásra, a mi iránt tárgyalások folynak, nem léptetnék fel Herczeget Szászrégenben, mert ő szívesebben vállalná szülővárosa mandátumát, de ha Seemayer nem volna encapitálható, Herczeg Szászrégenben fellép.

Ha a verseczi alku sikerülne, valamelyik más kimaradt kormánypárti képviselő kapja a kerületet.

Egyház és iskola.

Egyházbizottsági ülés A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága ma délután négy órakor gyűlést tart az egyházépület tanácstermében.

A főiskolai imaterem új orgonája. A főiskola oratóriumának régi, ereklyszerű orgonáját tudvalevőleg áthelyezték a tanítóképezdeszek énektermébe. Az imaterembe Kerékgyártó Sándor orgona mester új orgonát készített, mely díszesebb s sokkal nagyobb az előbbinél. Az orgona már helyén áll s legközelebb hivatalosan is átveszi azt a kollegium.

VIDEK.

Véres harcz a csendőrök és határőrök között.

— Saját tudósítónktól. —

Halálos végű harcz volt a hó 8-án éjjel Herkovec és Klanak horvátországi községek között a Száva parton, a hol a szlavóniai csendőrség és a szerb határőrök tüzeltek egymásra. A véres harcz lefolyásáról az alábbi tudósítást kaptuk: A szerbiai partokról a Sabac közelében fekvő községekben árukat csempészeket át a határon. Különösen a dohány és husneműekkel szoktak csempészkedni, a mit éjnek idején áthordtak a szlavóniai partokra; visszafelé

pedig pálinkát és más egyéb árukat hordtak.

A horvát és szerb lakosság egyrésze ennél fogva élénk üzleti összeköttetésben állott s eddig úgy látszik a határőrség nem vett észre s mmit, mert mind eddig zavartalanul folytatták az üzletet. Kedden éjjel két megterült csónak érkezett Szerbiából. A csónakok egész nyugodtan kötöttek ki s az árukat partra szállították. Alig hogy ezzel készen voltak, két szlavóniai csendőr bukkant föl, a kik a szerb csempészeket le akarták tartóztatni. A csempészeket meglepte ez a dolog, de azután hirtelen csónakba ugráltak s az üres járművet belökték a vízre s a mint tudtak, oly gyorsan eveztek a tulsó partra. A csendőrök többször felszólították őket, hogy álljanak meg, mikor azonban látták, hogy a folyó közepéhez érnek, utánok löttek.

Erre azután megszólaltak a tulsó parttól is a fegyverek a horvát csendőrökre. A lövöldözés mind addig tartott, a míg a menekülők partot értek, de e közben két csempész Bukovác Kriszsa és Lázárovics Jován a csendőrök golyójától találva elesetek. Lázárovics sebe halálos, a másik is súlyosan megsebesült.

A hatóságok még másnap értesültek a dologról s mind a két részről megindult a vizsgálat. A szerbek által hátrahagyott csempészett árukat beszállították Klanakra. Érdekes, hogy a horvát nép, a mely eddig mindig pártját fogta s szerb csempészeknek, most maguk adták őket a csendőrök kezébe.

Agyonsujtotta a villám. Beregszászon nagy vihar vonult át a város felett. A villám több helyen lecsapott és kárt okozott. Emberélet is esett á dozatul neki. Körössi Gyula földmives éppen az udvaron foglalatzkodott, a mikor a villám lesujtotta. A szerecséslen rögtön meghalt.

Gyujtogatás Vámos-Pércsen. Vámospercs közéből pár hét óta állandóan jelentik a debreczeni főszolgabirónak, hogy ott ismeretlen tettesek valósággal rettegésben tartják gyujtogatásaikkal a lakosságot. Két hét óta tegnap az ötödik e etről tett jelentést a vámospercsi csendőrörs. Szerdán este valaki felgyujtotta Tóth Sándor szalmakazlát, melynek öb mint száz korona értéke volt. A csendőrség nyomozza a tettest.

Szörnyeteg anyja. Borzalmas büntényről adnak hirt egy ókanizsai tanyáról. Parti Elekné tanyai asszony névtelen levelet irt a csendőrségnek, melyben zavaros szavakkal, a lelkiismereti furdalás kiérezhető lázában mondja el a maga szörnyű bűneit. A saját magát följelentő anyja tudtára adta a hivatalos hatóságnak, hogy 1898. óta négy kis gyermekét tette el láb alól. Lelketlen módon agyonéheztette és légyapír levéllel mérgezte meg tulajdon szülőit. Nem szándékosan követtem el — ugymond — a kegyetlen gyilkosságot, hanem férjem rábeszélésére. Hiába vonakodtam, muszáj volt. Azzal fenyegetett, hogy engemet öl meg... Azóta mindig sirok, már nem birom tovább... A rendőrsévezető nyomban elküldte a szenczáczios büntényről számot adó levelet a szabadkai kir. ügyészséghez, a szörnyeteg anyát és gaz felbujtóját pedig letartóztatták.

Elfogott rablógyilkosok. Ez év tavaszán Tolna, de különösen Zalamegyében gyakoriak voltak a rablások, sőt két alkalommal rablógyilkosság is történt. A tettesek, amint azt a nyomozás annak ide-

jén megállapította, kóbor cigányok voltak, a kik azonban az őket üldöző csendőrség elől előbb Stájerországba, majd pedig onnan is több rablás elkövetése után elmenekültek Szlavóniába. A rablógyilkosok itt egyideig csendben vártak, de azután ismét munkához láttak s az osztrák-magyar határszél közelében végig kóborolták egész Szlavóniát. A mult hó végén Szurdok és Ó-Pézna között az országúton fényes nappal megtámadtak két marhakereskedőt Ilnicz Jozsót és Gágics Szevót. Mind a kettőt agyonlőtték és kirabolták, azután pedig a megölt kereskedők kocsján tovább hajtottak. A csendőrség Páncsováig üldözte őket, de ott ismét nyomuk veszett. Végre a mult szombaton Petrovosszelló határában egy csendőrjárat rájuk bukkant. A vakmerő rablóbanda, mely 6 férfiból és 4 aszzyonból állott, nem adta meg magát egykönnyen. Lővésekkel fogadták a csendőröket, mely szintén puskával felelt s miután a rablók közül négy férfit súlyosan megsebesítettek, a többiek futás közben sikerült elfogni. A banda tagjai: Bracska Ferencz és felesége, Horvát Lajos és felesége, Horvát Antal Bazsil Mihály és felesége Bazsil Erzsé, Kolumpár Mihály és Kolumpár Ferencz.

Kossuth-ünnep Debreczenben.

Az ünnepi készülődések.

Debreczen, szept. 12.

(Saját tudósítónktól.) Az emberek lazasan számlálják a hátralevő napokat. Alig egy hét és a lelkekből kitör az a rajongó imádat, az a mindent felülmúló lelkesedés, melylyel a magyar övezi Kossuth Lajos emlékét. Mindenütt ott lesz ennek a rajongásnak a nyoma. — Bent a szívek utolsó sejtjében, kívül a Kossuth-külsőségek dicséretes kultuszában. Debreczen megmutatja, hogy elől marad a nagy Kossuth emlékének ápolásában is, mint mind a hazafias mozgalomban.

Az újabb ünnepi készülődésekről az alábbiakban adunk számot:

Transparentek a városházán.

A kit napi útja tegnap a városháza előtt vitt el. Bámulva nézte azt a hatalmas munkát, a mit a napszámosok tömege végez a városháza falán. Hatalmas emelvényekkel vették körül az épületet, hogy a homlokzatra oda helyezték azokat a transparenteket, melyek nagyszerű kivilágítást ígérnek. A homlozaton végighuzott vasrudak, a közepén emelkedő két méteres nemzeti címer s a még oda helyezendő transparentek gyönyörű képeket fognak nyújtani.

Az ipartestület kivilágítása.

Az ipartestület elnöksége tegnap intézett megkeresést Körner Adolf tanácsnokhoz a városi bérház kivilágítása iránt. Az ipartestület hivatalos helyiségein kívül, a tanácstermek, a hatalmas díszterem, a hitelszövetkezet, az önképzőkör s betegsegélyező pénztár helyiségeit is díszesen kivilágíttatja a város.

A Kossuth-ereklyekiállítás.

Az ipartestület dísztermében tudvalevőleg Kossuth-ereklyekiállítás lesz. Itt lesznek főhalmozva azok a Kossuth-ereklyék, miket Debreczen és vidéke fel tud mutatni. Az ereklyék ilyen szépen gyűlnek s különösen szép számmal vannak a Kossuth arc-

képei, melyek életének különböző koraiban adják a nagy honmentő hű képét. A város ezuton is kéri a polgárokat, hogy Kossuth-ereklyéiket bocsássák át néhány napra a kiállítás sikere érdekében. A czél nemes és dicső. A beküldött vagy bevitt ereklyéket Nagy Albert felügyelő a nap bármely órájában átveszi az ipartestület dísztermében (Városi bérház II. emelet.)

A kollegium és Kossuth.

Arról már beszámoltunk, hogy a kollegium ifjusága és tanárkara milyen szépen ünnepli meg a nagy évfordulót. Felmerült ujabban az a terv is, hogy ifjaink egyrésze a közeli falvakba és községekbe megy a nagy napon, hogy a néplelkében is növeszték a Kossuth emléke iránti kiolthatatlan hódolatot.

A kollegium impozáns épületét Leidenfrost piroteknikus fogja díszesen s a lapunkban már közölt terv szerint kivilágítani. A transparentek felállítását holnap kezdi meg Leidenfrost.

Iparos ifjak Kossuth-ünnepélye.

Az iparos ifjak önképző-köre is lelkesedéssel üli meg Kossuth születésének százados fordulóját. E hó 21-én, vasárnap délután ünnepélyt rendez az egylet a testület dísztermében. Az ünnepélyen dr. Körössi Kálmán titkár ünnepi felolvasást tart, Szücs Margit pedig elszavalja Körössi dr. alkalmi ódáját. Természetesen lesz több szám is a programmon, melynek összeállítását most végzi az ünnep rendezősége. Az egylet meghívókat is bocsát ki ez ünnepségre.

A meghívók szétküldése.

A szept. 17-én tartandó városi közgyűlésre és általában a Kossuth-ünnepségekre szóló meghívók és programmok szétküldése csak ma veszi kezdetét. A városi bizottsági tagok és szavazattal bíró tisztviselők személyökre, a hatóságok és testületek, társuletek pedig címükre szóló meghívókat kapnak, melyek a nagy tanácsterembe belépő-jegyül is szolgálnak. Az oldaltermek és lépcsőház — a nagy terembe csupán 300 ülőhely lévén elhelyezhető — a többi közönség részére szolgál, a karzat pedig 40 ülő- és 30 állóhelylyel kizárólag a hölgyközönség részére tartatik fenn. A közgyűlési meghívók mellé csatolatik az ünnepély, rés letes programja, melyből a társadalom minden rendű és rangú tagja értesülést nyer, hogy hol és mikor vegyen részt a kivilágítás, a templomi istentiszteletek, a közgyűlés és végül az emlékkerti és nagyerdei népünnepély egyes részletein. Eddig meghívót még senki sem kapott.

A kivilágítás.

Szeptember 16-án, kedden estére már a város minden házat fellobogózzák. Még a legkisebb vískón is lengjen a háromszínű zászló, ha csak egy tenyéryi is. A szívnek és hazafiai érületnek így is kedves megnyilatkozása lesz az. Este 6 órakor gyülekeznek az Egyetértés derék zenekara és az egyletek zászlóik alatt a kollegium ösfalai között, az első udvaron. A fűvészkert utcái kapun lesz a bejárat és kivonulás, mert a porta szűk sikátora erre nem alkalmas. A lampionos menet, a nemzeti színű Kossuth-arczképes lampionok ezreivel, az egyletek zászló-erdőjükkal innen indulnak ki pont 7 órakor és tartják körmenetüket zenével, dalokkal, az előírt rendben és utcákon, a már ekkor kivilágított városban.

A város középületei pazar fényvel lesznek kivilágítva. A városháza, a színház, az olvasó-egyletek, kereskedelmi akadémia és más középületek mellett a magánházak és lakások is ki lesznek vilá-

gttva és nem lesz olyan utcái ablak, mely legalább egy szerény mécsesest ne kapna.

Az üzletek és a kivilágítás.

Miután a kivilágítás este 7 órakor veszi kezdetét és tart addig, a míg az ablakokban a gyertyák és mécsesek le nem égnek, óhajtható volna, ha az üzletek kirakatai is teljes fényben ragyognának este 9 óráig, mert a zárt üzletek még köznapokon is komor hangulatot keltenek, hát még ezen általános kivilágításnál. Az üzletek másnap ugyanis egész napon át zárva lesznek, az iparos műhelyek szüneteinek, tehát alkalmat kell nyújtani a közönségnek, hogy bolti bevásárlásait és ipari szükségleteit előtte való nap a késő esti órákban is megszerezhesse, illetőleg megrendelhesse.

A kivilágítás után a közönség lelkes hangulatban tér családi tü-helyéhez, hogy másnap a reggeli istentiszteleteken résztvehessen, hogy hálát rebegejen a Mindenhatóknak, a miért nekünk magyaroknak egy Kossuth Lajost adott!

SZÍNHÁZ.

Péklegényből opera énekes.

Krziwes lengyel fűszerkereskedőségéből lett Alberti Werner operatenorista; Wachtel és Bötöl kocsis volt, Larizza meszaroslegény, mielőtt operaénekes lett, ezekhez társul csatlakozik Bürger Miksa, a ki egyszerű péklegényből lett udvari operaénekes és legutóbb a kóburg-góthai udvari színháznál működött mint első operatenorista.

A debreczeni szintársulat Nyiregyházán. A debreczeni szintársulat — a mint már jelentettük — szeptember 16-án végzi az orosházi szezont s 18-án tartja első előadását Nyiregyházán. A nyiregyházi előadások mindössze tíz estére terjednek, de erre a tíz napra is meleg érdeklődéssel várja az ottani közönség a társulatot s a már megkezdett bérletjegyzések igen kedvező eredménnyel kecsegtetik Makó Lajost, ami mindenesetre számottevő körülmény a rosszul sikerült orosházi szereplés után.

UJDONSÁGOK.

Gyilkosság bosszúból.

Tetemre hívás.

Debreczen, szept. 11.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap este gyilkosság történt. A kertek közt elvezető és sűrű sötétségbe burkolt uton agyonlőtték egy napszámos embert, a ki rövid egy órai szenvedés után meghalt a nélkül, hogy gyilkosát megnevezte volna, vagy olyan szót ejtett volna ki, a melyben a nyomozást vezető hatóság támaszt nyert volna a gyilkos kipuhatolására.

A homály, mely az esetet takarta nehéz feladatot hártott a nyomozást vezető csendőrségre, de ez azért nem gátolta abban, hogy nagy buzgalommal lásson a gyilkos felkutatása után. Fáradtságukat csakhamar siker koronázta. A gyilkost elfogták és szörnyű tettét már be is ismerte. A bámulatos eredménnyel vezetett nyomozás sikerében egyformán illeti a babér Bodnár András őrmestert, Hodossy Antal őrsvezetőt és Kovács Sándor csendőrt.

A gyilkost beismerése után letartóztatták s ma átadják az ügyészségnek.
A véres eseményről az alábbiakat írja lapunk tudósítója:

A gyilkosság.

Tegnap este 9 óra tájban indult haza felé Tokaji Gábor napszámos. Utja lakására, mely a Tégláskert I. járás 8. szám alatt van, a Téglás- és Egres kertek közt elterülő dülön vezet végig. Napi munkájától fáradtan, elgondolkozva haladt a sűrű sötétségbe burkolt uton. — Gyilkosa már várt rá.

Mikor Tokaji Gábor a dülő kanyarulatához ért, egy sötét alak lopózott zajtalanul utána és hátulról a kezében levő nagy darab terméskövel fejbe vágta. Tokaji az ütést követően szótlanul rogyott össze. A kő jobb halántékon találta. Sebéből erősen patakzott a vér, lassan pirosra festette a pázsitot. A gyilkos óvatosan hajolt feleje, megtapogatta s mikor meggyőződött, hogy áldozata már nem él, elhajította a követ, a mely messze a meggyilkoltól a kertek fái közt csörömpölve hullott egy szőlőtőke alá, a hol a csendőrség később megtalálta. Azután hátat fordított az áldozatának s nyugodtan tért lakására.

Az áldozat halála.

Tokaji Gábor körül-belől egy negyed óráig feküdt eszméletlenül a véráztatta fövenyben. Mikor magához tért, éles fájdalmat érzett fején. Kezével oda nyult s véresen húzta vissza. Gondolkozni kezdett. Eszébe jutott, hogy valaki megtámadta és leütötte. Gondolatait tovább fűzve felállott és támo-lyogó léptekkel igyekezett a már nem megszervező lakása felé.

Hosszas kimaradásán aggódó felesége nyugtalanul várta. Kinos sejtelemről gyötörve élébe is sietett s csaknem egyidőben ben érkeztek a kapuhoz.

Véresen támo-lyogó férjét zokogással fogadta és átölevezte a szobába.

Pár perczel később Tokaji egyben feküdt. Felesége kérdésekkel faggatta, hogy mondaná meg ki bántotta, de Tokaji nem tudta megnevezni a gyilkost.

— *Sötét volt — mondá — és a gyilkos oroszva ült meg.*

Tokaji a nagy vérvesztéstől teljesen elgyengülve feküdt az ágyon. Ereje mindinkább fogyott és a gyilkos merénylet után egy órával kiszenvedett.

A tetemre hívás.

Tokaji Gáborné reggel bejött a rendőrséghez és jelentést tett az esetről, a honnan a csendőrséghez utasították.

Mikor a csendőrséghez igyekezett, találkozott férje barátjával Zsidai László napszámosal. Tokajiné sirva panaszkolta el Zsidainak, hogy mi történt az urával és kérte, hogy menjen vele a csendőrséghez, mert ő nem ismeri a járást.

Zsidait láthatólag kellemetlenül érintette ez a kérés, kibuvót kereset, hogy lerázhassa magáról az asszonyt. Tokajiné azonban könyörgésre vette a dolgot és Zsidai László kénytelen-kelletlen utnak indult.

Szótlanul, elgondolkozva haladt Tokajiné mellett. Kérdéseire rövid, kitérő feleleteket adott vagy éppen nem válaszolt. Egész viselkedése azt a benyomást tette a szemlélőre, mint a ki fél valamitől. A csendőrlaktanya előtt megállott egy pillanatra, mintba gondolkozott volna, hogy bemenjen-e. Izgatott viselkedése a csendőrlaktanyában Bodnár őrmesternek is feltűnt.

A jelentés felvétele után együtt indultak Tokajiné lakására. Az udvaron hozzá-

juk csatlakozott még Hodossy őrsvezető és Kovács Sándor csendőr. Tokajiné Zsidai Lászlóval elől haladva mutatták az utat, míg Bodnár őrmester két társával hátrább maradván titkon beszélgettek.

A lakásba érve Bodnár merően Zsidai szemé közé nézett s ráparancsolt, hogy **emelje meg a leplet a hulláról.**

Zsidai egy pillanatra megreszketett, elsápadt, de aztán megemelte a leplet. A véres hullát láttára megtántorodott s kezével önkéntelenül végig simított homlokán. Ebben a pillanatban Zsidai homlokán egy mogoró nagyságu piros foltot vett észre Bodnár őrmester. Azonnal tudta, hogy az nem lehet más, mint vérfolt. Csendőrtársaival feltűnés nélkül kezdtek vizsgálni a sápadtan maga elé bámuló Zsidait. A vizsgálat eredménye megérelte bennük azt a gondolatot, hogy **a gyilkos nem lehet más, mint Zsidai.**

Keze fején a bőrráncok között, körme alatt és a balkarján vérfoltokat észleltek. Bodnár nem habozott tovább, hirtelen előlépett, kezét a Zsidai vállára tette és hirtelen a fölébe kiáltotta:

— *Gyilkos!*

Zsidai megrezzen. Elárulta magát. Hasztalan tiltakozott a vád ellen, Bodnár kérdéseivel sarokba szorította, úgy, hogy egy óra múlva már megtörtén, **könyező szemekkel vallotta be bűnét.**

A gyilkos vallomása.

Zsidai László látva, hogy hasztalan igyekezik a gyilkosság vádját alól kibujni, a bizonyítékok ellene vallanak, elhatározta, hogy töredelmes vallomást tesz.

Vallomása során, melyet azonnal jegyzőkönyvbe vettek, beismerte, hogy ő gyilkolta meg Tokaji Gábert. Tettét bosszúból követte el. Egy évvel ezelőtt egy munkát vállalt fel Zsidai, melyet Tokaji olcsóbbért kínálva elűtött a kezéről. Ezt nem tudta feledni és bosszút esküdött. Azóta több ízben lesett rá, de Tokaji véletlen szerencse folytán mindannyiszor elkerülte sujtó kezét.

Tegnap ismét jó alkalom kínálkozott. Tokajit látta későn este a városban, tudta lakását és az utat, a melyen Tokaji hazatér, előre sietett, megvárta és mikor elhaladt mellette egy kővel agyonütötte.

Zsidait vallomása után letartóztatták, börtönbe vezették és ma átadják az ügyészségnek.

* **A főispán utja.** Puky Gyula főispán tegnap este Budapestre utazott. A főispán mindössze két napot tölt a fővárosban s már vasárnap itthon lesz.

* **Erzsébet királyné emléke.** A helybeli izr. nőegylet szomorú véget ért nagykirályné emlékére alapítványt tett azon rendeltetéssel, hogy annak kamatai a királyné halála napján, szeptember 10-én valláskülönbség nélkül jótékony célra kiosztassanak. Így kaptam én a mai napon a jelzett eylet érdemes elnöke dr. Balkányi Miklósné urhölgytől a Debreczenben felállítandó siketnéma iskola céljaira 20, azaz husz koronát, a melyet midőn hálás köszönettel nyugtáztok, egyszersmint a hasonló nemes szívű adományokat ezután is kérem a felállítandó nagyfontosságú iskola javára. Debreczen 1902. szeptember 10. Tisztelettel Oláh Károly tanácsnok.

* **Az izr. kitközségi tagok figyelmébe.** Értesítettnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-utca templomban az istentisztelet a következő időben fog tartatni és pedig: Péntek este 6 órakor, szombaton délelőtt 9 óra, délután 4 órakor. Köznapokon úgy reggel, mint este hat órakor.

* **Biró Lajos és a Csokonai-kör.** Biró Lajos a következő levelet intézte Géresi Kálmán tankerületi főigazgatóhoz, a Csokonai-kör elnökéhez: Nagyságos Elnök Ur!

Hálásan köszönöm a Csokonai-kör szives üdvözlését s e megtiszteltetést érdemem felül való megbecsülésnek tekintem. Sohasem feledtem el büszkeséggel gondolni arra, hogy a debreczeni ös kollegium tudomány-ápoló, anyai szárnyai alatt vette lelkem az első határozott irányt s annak hazafias ifjúsága közt Debreczen város tősgyökeres magyar népének légköre táplált hazafias szellemével. Szerencsémnek fogom tartani, ha egy később meghatározandó időben utazásaim és nemzeti szellemünk javára szerzett tapasztalataim bemutatását Debreczen művelt társadalma meghallgatni kegyes lesz.

Fogadja hazafias tiszteletem kifejezését, melylyei maradok

Nagyságos elnök urnak
alázatos szolgája
Budapest, 1902. szept. 7.

Biró Lajos.

* Számonkérőszék a megyénél.

Hajdúvármegye hivatalának megvizsgálását e hó 23-án kezdi meg a számonkérőszék, a melynek Puky Gyula főispán lesz elnöke.

* **A csendőrség köréből.** Gróf Csáky Zsigmond csendőrszázados szárnyparancsnok ma érkezik haza nagy nyári szemléről. A szárnyparancsnok két hét óta sorra vizsgálta a debreczeni szakasz összes vidéki őrszeit. Gróf Csáky hazaérkezéssel megy szabadságra Borhi főhadnagy helyettes szárnyparancsnok.

* **Budapesti tanítóképzőszék Debreczenben.** A budapesti tanítóképzőszék 40 növendéke, három tanár vezetésével ma Mármaros-Sziget felől Debreczenbe érkezik. A növendékeket a tanács kikalauzoltatja a Hortobágyra, a hol azok reggelire és ebédre a város vendégei lesznek. A tanulmányuton levő tanítójelöltek holnapután utaznak el Debreczenből.

* **Programmbeszéd a kollégiumban.** Nem képviselő, még csak nem is tanárválasztásról, hanem arról van szó, hogy ki legyen a joghallgatók segélyegyletének új elnöke. Négy nap múlva lesz a választás s a korteskedés hullámai már ma igen magasra csapnak. Az egyik jelölt, Milotay István pláne programmbeszédet is mond holnap délután, hívei felkérésére. Valószínű különben, hogy az ellenjelölt, Ozory István is tart pártpartei előtt iránybeszédet.

* **Elhelyezett végrehajtó.** A m. kir. igazságügyminiszter Sugár Gyula debreczeni bírósági végrehajtót Derecskére helyezte át. Sugár Gyula utóda Oláh Géza derecskei végrehajtó lesz, a kit előbbi állomáshelyén nagyrabecsült az adófizető nép.

* **Próbabál.** Schaf János táncztanító szeptember hó 14-én, azaz vasárnap a „Korona” című táncsteremben, táncztanítása bevégezése alkalmából záróvizsgával egybekötött zártkörű jelmezes próbabált rendez. Belépti-díj személyenként 1 korona. Kezdeté este 8 órakor.

Megnyilt Asztalos József divat és rőfös áruk raktára

Debreczen, Kossuth-utca Legnagyobb választék! Legujabb kivitel! Csak elsőrendű gyártmány! 15 frt. vásárlás után, — még ha részletekben is, — hazai hírneves írónktól egy szép kötésű könyv díjmentesen

* **A városi tisztviselők inkompatibilitása.** Puky Gyula főispán érdekes körrendeletet bocsátott ki. A körrendelet jelentősége abban domborodik ki, hogy városi tisztviselőknek, akik valamely bank, részvénytársaság vagy ipari vállalat igazgatósági vagy felügyelő bizottsági tagjai: olyan ügyek tárgyalásában, a melyek a bank és az illető ipari vállalat meg a város közötti érdekeltség megállapítását czélozzák, sem a tanácsülésen, sem pedig a közgyűlésen részt nem vehetnek. A főispán e korrekt rendelete az előfordulható visszás helyzeteket akadályozza meg.

* **Erzsébet királyné emlékezete.** A debreczeni izr. szent egyet, mint minden évben, az idén is kegyeletes módon ülte meg Erzsébet királyné halálának évfordulóját, a mennyiben lelki üdvéért a halotti mécses meggyújtotta és az Erzsébet alapítvány kamatait a szegények között kiosztotta.

* **Kereskedők figyelmébe.** A kereskedő-társulat lapunk útján kéri fel a kereskedő urakat, hogy az üzleteknek, a Kossuth-ünnep alkalmával történő bezárása tárgyában folyó hó 12-én pénteken este 7 órakor a társulat dísztermében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Ugy értesülünk különben, hogy a kereskedő-társulat elnöksége azt fogja javasolni ez ülésen, hogy a kereskedők a Kossuth-ünnep egész napján csukják be üzleteiket. Hazafias, a nehéz üzleti viszonyok között különösen becsülendő terv ez, mely kereskedőink nemes gondolkodását fenyesen bizonyítja.

* **Hentesek és mészárosok sérelmei.** Sokat irtunk annak idején a hentesek sérelmeiről, miket a körzetek, a kivitel és a vágóhid körül szenvedtek. E sérelmeket a szakosztály egyik legközelebbi ülésén alapos megfontolások után egybeszedte s a testület elnöksége útját átiratilag felterjesztette a városi tanácshoz. Az átirat kéri a sérelmek sürgős orvoslását.

* **A megüresedett adópénztárosi állás.** Trázi László adópénztáros elhunyt óta ez a fontos bizalmi állás üresen áll. Az a kérdés most már, hogy be kell e tölteni ezt az állást most, vagy pedig csak a decemberi általános tisztújítás alkalmával. A tanács mint halljuk, úgy véli, hogy csak az általános tisztújítás alkalmával tölthető be a pénztárnoki tisztség, addig pedig helyettes iránt kell intézkedéseket tenni. Puky Gyula főispán tegnap kért ez irányban véleményt Komlóssy Arthur polgármester-helyettesől. A főispán is valószínűleg a helyettesítés tervét fogadja el és ilyen irányban fog intézkedni.

* **Férfi- és gyermek kalapok legnagyobb raktára** Debreczenben, Fekete Jakab uri-divat üzletében (főtér kistemplom mellett). Nállam vásárolt kalapok Budapesti műhelyemben jutányos áron alakítottatnak, valamint a nálam vásárolt czilinderek díjtalanul vasaltatnak.

* **Tegnap halottak.** Az anyakönyvi hivatalnál tegnap a következő halálozásokat jelentették be: Balogh János ev. ref. 45 éves; Varga Mária ev. ref. 11 hónapos és Erdei Zsuzsánna ev. ref. 6 hetes.

* **A háziezred nagy gyakorlata.** A Lipka környékén összpontosított katonaság záró gyakorlatait tegnap kezdte meg. Négy ezred vészt részt a döntő ütközetben: a nagyváradi 37-ik, az aradi 33-ik, a debreczeni 39-ik és a 61-ik gyalogezred. — Facset és Lugos között játszódik le a háborusdi. — Pénteken délben lesz a váravárt lefuvás és szombaton reggel már hazajönnek derék katonáink s a kiszolgált bakák még az nap fel is öltik a rég epedett czivilgunyát. Huszadika után megkezdődik az önkéntesek tiszti vizsgája, mely után a sikerrel vizsgázott önkénteseket szabadságolják, a többieket pedig még egy évi szolgálatra beosztják a századokhoz.

* **Milyen lesz a tél?** Erre a kérdésre felel a meteor, az ismert szegedi időjós. És pedig azt mondja, hogy kemény tél fenyeget bennünket. Hivatkozik a néphitre, amely azt tartja, hogy ha az ökörfarkkóró végig virágos, ugyancsak farkas ordító hideg lesz a télen. Az idén pedig végig virágos az ökörfarkkóró. Erősebb telet bizonyít az is, — mondja a szegedi jós, — hogy ez az ératmeneti év a napfoltok minimumából a maximumba, az átlagos számítás már a mult évit mutatta ilyennek, de a mostani év még sokkal csekélyebb számú foltokat mutat a napon, tehát itt az átlagos számítás és a tények közt eltérés mutatkozik, egy évet nem igen szokott ez meghaladni, így átmeneti évül a jelenlegit vehetjük és több egymással összefüggő okokból következtethetünk a keményebb télre s ezt megelőzőleg hosszabb őszre.

* **Kard a vasutasoknak.** Régi kívánsága számos vasutasnak, hogy egyenruháját karddal egészítsék ki. Hivatkoznak e tekintetben az osztrák vasutasokra, akik éppen ezért szolgálaton kívül is egyenruhában pompáznak. A magyar államvasutak igazgatósága még 1895-ben egy, a hazai vasutak alkalmazottainak egyenruházatára vonatkozó szabályzat tervezetet nyújtott be a kereskedelmi miniszterhez. Az ügyet azonban akkor félre tették. Az államvasutak igazgatósága most újabb felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, melyben az egyenruhaszabályzat terveinek keresztülvitelét megsürgeti. Ez a tervezet annyiban különbözik a régi szabályrendeletől, hogy az altisztek, személypénztár kezelők és a szolgák egyenruháját úgy kívánja megváltoztatni, hogy a diszruhához kardot hordhassanak. — Azt hisszük azonban, hogy még a kardnál is sokkal jobban megörülnének a vasutasok a fizetésreudezésnek.

* **Táncztanítási jelentés.** Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy teljes kényelemmel berendezett tánciskolámban a szokásos őszi tanfolyamot szept. hó 15-én megkezdem. Beiratásokat elfogadok bármely időben lakásomon, Péterfi-utca 2. sz. Alföldi Károly okt. táncztanító.

* **Az öreg honvédek kérelme.** Dr. Hegedüs Pál, az 1848—49-iki honvédegyesület elnöke kérvényt adott be a városi tanácshoz, a melyben a debreczeni honvédegyesület számára évi 500 korona segély kitalálását kérte. A tanács a kérvényt a jog- és pénzügyi bizottsághoz tette át véleményezés végett.

* **A házipénztár sztrájkol.** A városháza boltivei alatt egy szó suhant keresztül, a mely diurnistától kezdve egész a tanácsnoki szivekig hatott. Ez a szó pedig abban nyilvánul, hogy a házipénztár október elsején sztrájkolni fog. *Roncsik* Lajos tanácsnok a napokban adta be jelentését a tanácshoz, a melyben tudatja, hogy október 1-től a házipénztár fizetéseit fedezet hiányában beszünteti. A tanács a vészes hírü jelentésre mindenesetre intézkedéseket tesz a sztrájk elhárítására, de már maga az a tény, hogy a házipénztár ilyen szomorú helyzetbe jutott, jellemző a város nehéz pénzügyi viszonyaira.

* **A Svetits-intézet adója.** A Szent Anna-utcai Svetits intézet egyik üres területe, az ugynevezett Miskolczi féle ház hely évek óta áll üresen. A pénzügyigazgatóság azonban ezt nem vette tudomásul s házosztályadóval róttta meg. A Svetits-intézet igazgatósága nem hajlandó üres terület után házosztályadót fizetni s a sérelmes pénzügyigazgatósági határozatot tegnap megfélebbzte.

* **A vendéglők és a kereskedelmi miniszter.** Egy ipartársulat panaszt tett a kereskedelmi miniszternél, hogy a budapesti s különösen a vidéki vendéglők legtöbbjénél nagyon nagy kifogások alá esnek a köztisztasági állapotok. A miniszter a feliratot nagy figyelembe vette s utasította az összes iparhatóságokat, hogy ebben a tekintetben a legszigorubb ellenőrzéssel legyenek. Kiadta az utasítást, hogy a vendéglői iparendélyek kiadásánál a legnagyobb felügyelettel legyenek s az erkölcsi megbízhatóság mérlegelése mellett lehetőleg vegyék figyelembe az anyagi megbízhatóságot is. Minthogy pedig a vendéglőkben, kávéházakban fölös számmal vannak 16, sőt ennél fiatalabb gyermekek is, akik az ipartörvény ellenére késő éjjelig teljesítenek szolgálatot, ami az egészségükre és fejlődésükre káros hatásu, fölhívja a miniszter az iparhatóságokat, hogy az ipartörvénynek a gyermekmunkások érdekében való rendelkezéseit a legszigorubb módon hajtsák végre s a tapasztalható hibát vagy mulasztást a törvényben foglalt módon torolják meg.

TÁVIRATOK.

A sasvári királynapok.

Budapest, szept. 11. Sasvárról táviratozzák, hogy a király ma délután 2 órakor érkezett meg főhadiszállására, Sasvárra zuhogó esőben. Fogadására a vasuti állomáson megjelentek József és Rajner királyi hercegek, Krieghammer báró hadügyminiszter, Fejérváry báró honvédelmi miniszter, továbbá a vár-

Saját termésü teljesen érett csemege szőlőt
legelőnyösebb áron ajánl **CSANAK JÓZSEF** kereskedése.
Nagybani vevőknek külön engedmény.

megye előkelőségei élükön Kramolin főispánnal. Az üdvözlő beszédet Kramolin főispán tartotta, kifejezve a vármegye hódolatát, mit a felség kegyesen fogadott. Azután a sasvári kastélyba főhadiszállására hajtatott, hol a hadgyakorlatok fővezetőségének jelentéseit hallgatta meg, majd felöltve porosz tábornagi egyenruháját, visszament a vasuti állomásra, hogy a német trónörökösöt fogadja. A trónörökös vonata pontosan a kitűzött időben berobogott az állomásra s úgy szólván még meg sem állt egészen, mikor már a trónörökös leugrott kocsijáról s királylány felé sietett, a ki szívélyesen megölelte és megcsókolta. A fejedelembi meghattottan köszönte meg a meleg fogadtatást s bemutatta kíséretét a királynak, majd pedig a főhercegeket üdvözölte. Végül kocsira ülve a főhadiszállásra tértek meg.

Öngyilkos szerelmes pár.

Budapest, szept. 11. Pár hét előtt történt, hogy Wagner budapesti mérnöknek felesége megszökött egy Lauda nevű 18 éves villamos vasuti váltóőrrel Budapestről s a rendőrség minden kutatás daczára sem tudott a szökevény szerelmespár nyomába jutni. — Ma délután végre távirat jött a rendőrséghez, mely a szökevényekről ad hírt. Frankfurtból jelentik ugyanis, hogy a közeli Evland községben egy szerelmes pár öngyilkosságot követett el, kiknek hátra hagyott irataiból kiderült, hogy az nem más, mint Wagner főmérnöknek, a férfi pedig Sanda váltóőr.

Rajongók.

London, szeptember 11. London egyik külvárosában az agapemonearisták templomában különös jelenet játszódott le ma délelőtt. Eppen istentisztelet volt, mikor egy papiruhába öltözött fiatalember kivált a hívők tömegéből s az oltár elé állva a következőket mondotta:

— Én a Jézus Krisztus vagyok. Eljöttem saját testemben, hogy az elem járulókat a haláltól és az utolsó ítélettől megváltsam. —

Azután hosszan kezdte magyarázni isteni küldetését, végül leült az oltár mellett levő menyeges trónusra, arczát a kezébe rejtve. A tömeg eleinte meglepetve, csendben nézte és hallgatta az ismeretlent, majd egyszerre kiabálni kezdtek:

— Nézzétek az Isten fiát, a népeknek nagyját! Üdv neked szent ember!

Majd énekelni kezdtek. Az éneklés alatt az ifju elhagyta a templomot oda szölvén a hívőknek:

— Béke veletek!

Öngyilkosság a börtönben.

Drezda, szept. 11. Nagy feltűnést kelt egy Bang Tamás nevű fiatal városi hivatalnok öngyilkossága. Bangot azzal vádolták, hogy nemrég meghalt nejét ő mérgezte meg és ezért letartóztatták. Bang, a ki ártatlannak mondta magát, nem tudta elviselni a szégyent és a zárkájában felakasztotta magát. Mire észrevették, meghalt.

Nagy havazás Mármarosban

Budapest, szeptember 11. Mármarosból hirteleni időváltozásról tesznek jelentést A Piétró havast, mintegy fél méter vastag hólepel fedi s a levegő az egész környéken annyira lehült, hogy a lakásokban már fűteni kell.

Tőzsdejelentés.

Budapest szeptember 12. Készáruüzletben kedvező irányzat mellett az árban emelkedő irányzatot követ. Kötöttek: Októberi buza 6.73—74. Áprilisi buza 7.02—03. Októberi rozs 5.96—98. Áprilisi rozs 6.18—19. Októberi zab 5.42—43. Áprilisi zab 5.39—40.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A braganzai herceg ügye. A londoni törvényszéket tegnap ismét a braganzai herceg ismeretes ügye foglalkoztatta. A vizsgálóbíró rámutatott a terhelő tanak vallomásaiban levő nagy ellenmondásra s az esküdtszékre bizta, hogy a tárgyalás nyilvános legyen-e vagy zárt. Az államügyészség tegnap vádat emelt a herceg három állítólagos bűntársa ellen, de a vádiratból kitűnik, hogy az ügyészség a herceg ellen nem emelt vádat, hanem azon személyek (az ő állítólagos bűntársai) ellen, a kik ravasz összejátszással a herceget zsarolási objektumul akarták felhasználni. A pör jelen stádiumában azonban még nem lehet az eljárást megszüntetni a grand jury nyilatkozata nélkül.

§ A rakorczán kisvasut. Két évvel ezelőtt történt az alábbi eset. Molnár Imre mozdonyvezető vezette a kisvasut egyik mozdonyát, melyhez három kocsi volt csatolva. A kistemplomnál Molnár fékezni akart, de a fék elromlott s a gépész minden erőlködése daczára a kisvasut rohant előre. A Geréby üzlet előtt hajtott épen Tar András kocsis. A kocsit elütötte a mozdony s a kocsiban ülő Egri Andrásné kibukván, súlyosan megsérült. Molnár gondatlanságából okozott súlyos testi sértés miatt állott tegnap a törvényszék előtt. A bíróság helyszíni szemlét is tartott e dologban s arra a meggyőződésre jutott, hogy Molnár nem terheli a gondatlanság. E meggyőződését követte a törvényszék, a mikor Molnárt felmentette az ellene emelt vád alól.

A tűzpróba.

— Regény. —

(Folytatás.)

XIII.

Evelynnét és fivérét rendkívüli meglepetés éri.

Edith halála bizonyosnak látszott, de midőn a szükség legnagyobb volt, termett ott egy fiatal ember, ki az omnibus társulat szánjának párkányzatán állott s midőn észrevette Edith kétségbeesztő helyzetét, saját életének veszélyeztetésével ugrott le s karjaival fogta fel, mielőtt a lovak elgázolhatták volna.

Egyik karjában az elalélt hölgyet tartá, míg a másikkal a lovak zabláját ragadta meg. Sikerült is neki a lovakat megállapodásra bírni s a megmentő, biztos léptekkel vitte kedves terhét a járdára, hol Klára és Lionel kimondhatatlan agályljal szemlélték a veszély kimenetelét.

Darab idő telt belé, míg ismét szóhoz juthattak. A fiatal ember, ki Edithet megmenté, törte meg először a csendet.

— Remélem kisasszony — szólta az ifju, először szemlélve figyelmesebben a megmentett leányka gyönyörű arczát — nem történt semmi baja?

— Egyáltalában semmi, uram, — válaszolt Edith, ki már lélekjelenlétét ismét teljesen viss anyerte. Hálával tartozom ön-feláldozó készségéért. Éu életemet köszönhetem önnek!

— E hangot mintha ismerném, — szólta Lionel, miközben úgy állott, hogy az idegennek arczát láthassa, ki eddig még háttal volt feléje. Az Istenért, hiszen ez az én régi jó barátom Charlton Reginald!

— Lehetséges-e? Dr. Charlton, a kinek mi látogatását várjuk? — kérde Edith, míg az izgatottság mellett a kellemes meglepetés is arczába kergette a vért.

— Ugyanaz, Evelyn kisasszony — szól a fiatal orvos — mert azt képzelem, hogy azt, ki előttem áll, így nevezhetem.

— Csodálatos! — szólta Lionel. De nézzétek csak, hogy összecsoportosulnak körülöttünk az emberek; menekülünk, távozzunk innen gyorsan. Rendeljek talán kocsit elő, vagy elég erősnek érzed magad a gyaloglásra, Evelyn?

Örömelel b gyalogolok, Lionel. Éu tökéletesen magamhoz tértem ijedtségemből.

— Épen kegyetekhez indultam Evelyn kisasszony s ha karomat el fogadja, szabadságot veszek magamnak hazáig elki-sérni.

— Köszönöm szives ajánlatát doktor s ez által újból lekötelve érzem magamat, pedig azt sem tudom, leróhatom-e ez életben iránta való tartozásomat.

— Ne tullozza kegyed ama csekély szolgálatot, melyet tenni szerencsés valék.

— Megbocsásson ön — válaszolt Edith, miközben finom keztyüs kezét a doktor karjába helyezé — ha én e tekintetben egészen más véleményben vagyok. Ha ön nem a legjobb időben érkezik segítségemre, okvetlenül szét zuzattam volna.

Hogy lehetett az, hogy Edithnek egyszerű kézérintése villanyos áramlattal járta át az orvosnak minden erét?

Hogy lehetett az, hogy Edith oly kimondhatatlan boldognak érzé magát, midőn az ifju karján tovalebegett. Ő azt egyszerűen hálaérzelemnek tulajdonítaná. De vajon ez érzélem ugyanolyan leendett-e, ha őt Lionel bátyja, vagy Milburn Ralph menti meg?

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR. *)

A helyi lapokban e hónap 10-én ellemen személyemet és cégemet sértő birek jelentek meg. Cégem a debreczeni piacon husz év óta áll fenn becsületben; ismerőseim és üzletfeleim előtt tehát nincs szükségem mentegetésre. A megtévesztett közönség felvilágosítására azonban ki kell jelenítenem, hogy a hadsereg részére üzletemből állandóan vásárolnak és legutóbb husz fillér ára paprikát kifogásoltak, mert paprikával a tésztaacsusza nem izlett. De az említett hetven ember közül egy sem lett beteg.

Debreczen, szeptember 12.

Kohn Henrik,
fűszer nagykereskedő.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

NYILTTÉR. *)

Bevásárlási utamról hazatérve, tisztelettel értesítem a t. hölgyközönséget, hogy úgy az őszi, valamint a téli idényre a legújabb

női- és kész leány-felöltők

már megérkeztek. Kérem a n. é. közönséget, hogy el ne mulassza **divat-ujdonságaimat** megtekinteni. Kiváló tisztelettel:

Halmágyi Sámuel

női- és gyermek felöltők áruháza, Debreczen, Piacz-utca 47.

TVAGYHIÁNY
EMÉSZTÉSI ZAVAROK
legkönnyebben a
ROHITSZTEMPEL FORRÁS
időszaki ivása által szüntethetők meg.
Régibb vagyidült nyemű bejoknála
(MELYERŐSEBB) előnyben részesítendő.
STYRIA FORRÁS
NAGYBANI RAKTÁR: **HOFFMANN JÓZSEF** CÉGÉNÉL. BUDAPEST BATHORVUTCA 8.

Árverési hirdetés.

Mindazon zálogtárgyak, melyeknek határideje lejárt, hatósági kiküldött jelenlétében 1902. évi szeptember 19. d. u. 2 1/2 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni.

Debreczen 1902. szeptember 1.

Első debreczeni magán kézizálog kölesönző üzlet. Sz.-Anna-utca 1 szám 2-ik ajtó.

Kitünő érett**csemege szőlő**

kapható:

Kardos László

sétakerti csemege szőlő telepéről.

Megrendelhető:

Kardos László üzlet: Telefon 113.

Kardos László villa: " 114.

Megérkeztem!

Egy kiló
pléh edény **70 kr.**

A tisztelt háziasszonyokhoz!

Tisztelettel bátorkodom tudomására hozni, hogy

Debreczenben,

Simonffy-u. 7. sz. új piacon

vas-, zománczott bádóg-edény

és konyhaeszköz-raktárt

rendeztem be.

Mint hogy az árut a

lehető legolcsóbb áron

adom el, szíves pártfogását kérem.

Tisztelettel:

Hrnecek József.**Kossuth Lajos**

születésének 100-ik évforduló napján

kivilágítási poharak

● Kossuth képek ●

Blattner Gyula

üveg- és porcellán kereskedésében már kaphatók és megrendelhetők.

Főtőzsde mellett.

Jánossy József és Társánál

Leszállított határozott áron beszerezhetőek:

Batistok, Zeffirek, áttörött mosó kelmék, Cosmanosi szintartó Indisch foulard szavana, Douches satinnok.

Több ezer méter maradékok

féláron.

Főtér, a főtőzsde mellett.

11792

1902

HIRDETMÉNY.

Debreczen sz. kir. város 1902 október 1-től 1905 október 1-ig való összesen 3 évi

szén szükségletének

biztosítására pályázat nyitattik.

Az évenkénti szén szükséglet a következő:

- 1.) Mintegy 19000 métermázsza hazai aknaszén.
- 2.) Mintegy 5000 métermázsza hazai pirszén (dara szén).
- 3.) A szénminőségére az átvételre és általában az egész szállításra vonatkozó részletes feltételek Debreczen sz. kir. város mérnöki hivatalába (Simonffy-utca 2 b. II. emelet, megtekinthetők).

Minden az aknaszén szállításra vonatkozó ajánlathoz 1500 (egyezer-ötven) korona s a por (dara) szén szállításra vonatkozó ajánlathoz 350 (háromszázötven) korona készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban leteendő. Ezen bánatpénzek f. 1902 évi szeptember hó 20-án d. e. 11 óráig a házipénztárnál leteendő s a letéti jegy az ajánlathoz csatolandó. Az ajánlat elfogadása esetén ezen bánatpénz az egy évi vállalati összeg 10%-ra egészítendő ki.

Az írásbeli zártajánlatok f. 1902 évi szeptember hó 20-án d. u. 5 óráig a polgármesteri hivatalhoz nyújtandó be és szeptember hó 21-én d. e. 10 órakor a városház nagytermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott, távirati, vagy utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ajánlattevő ajánlataikkal a felbontástól számított három hóig kötelezettségben maradnak.

A város fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közt szabadon választhasson vagy azok mellőzésével a szállítást más uton biztosíthassa. Debreczen, 1902 szeptember 8.

A városi Tanács.

Tekintettel a beállott iskolai évre,

saját készítményű
remek mintájú
férfi- és fiú

czipőimet

rendkívüli olcsó árakért árúsítom el.

Tanulóknak 10% engedményt nyújtok.

Tisztelettel:

NEMES GÁBOR.

Minden külföldinél jobbak
és olcsóbbak!

A „Debreczeni Vasöntöde
és Géplakatosság“

aranyéremmel kitüntetett ék szerkezetű,
erőátátételes

Borsajtói és Szöllőzuzsi.

Eladás egyedül a gyártelepen: Péterfia
végén, a hadházi utcában.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg bekezdedik.

Apró hirdetések előre fizetendőek.

Hegedű vagy zongora órákat ad jutányos áron ismert mesternak tanítványa. Szives megkeresések H. J. jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek.

Fiatal könyvelő magyar. német levelező állást keres. Czim Hatvan-utca 5. sz. Neumann és Weisz cégénél.

Lakás változtatás miatt több féle fényezett és lagirozott butor eladó. Hatvan-utca 5. sz. földszinti középső lakásban.

Correpetitornak ajánlkozik gimnasiunai tanulók mellé fiatal ember. Czim a kiadóhivatalba.

„Boldogság“-nak levele van a kívánt helyen.

Üres boros hordót veszek minden nagyságban. Czim a kiadóhivatalban.

Passzatuti szőlő 1 kilogramm 52 fillér ért kapható Bán Kálmán fűsz rüzlötében. Egyháztér.

Corepetitornak ajánlkozom egy vagy két fiu mellé. Collégium II. em. 7. sz.

A mándok és vidéke fogyszöv.

ártelepe egy ügyes gyakorlott fiatal segédet keres a vasszakmában, a fűszerben is jártasak előnyben részesülnek Ajánlatok fenti czimre, fizetési igények és belépési határidő megjelölésével — intézendők

Harmiocz éves magán tisztviselő független leány, vagy özvegy asszonnyal óhajt szórakozás céljából megismerkedni, levelet Kerekes Sándor post restante vasuti postára kér.

Kerestetik józanéletű gépész vidéki gőzmalomba. Czim a kiadóhivatalban.

„Becsület“-nek levele van a kívánt helyen.

Hazi koszt kapható Peregces-utca 18 szám alatt.

Steiner Jakob városi állatorvos lakik. Csapó-utca 13-ik sz. a. a mezőrendőr-kapitányság mellett.

A téglaskert II-ik járásán, akapuhoz közel 913 öl fekete szántóföld, tengeri terméssel együtt eladó. Értekezhetni lehet a Debreczeni Első Takarékpénztár titkárnál.

Két úri tanuló teljes ellátásra elfogadtatik Darabos-utca 40. sz. alatt, kiknek egy zongora használatra átengedtetik.

Tanuló felvétetik Gasparik Antal óráshoz Piacz-utca.

3 pár egészségi kötött férfi-harisnya 79 kr. 3 pár szintartó fekete kötött női-harisnya 75 kr., kötött gyermek harisnyák igen jutányos árban beszerezhető MÁRTON GYULA üzletében, Debreczen, Bika-szálloda mellett.

Kivilágításra poharak készítését elvállalja a legjutányosabb áron Katona István szappanos. Degenfeld tér 9-ik városi bérsátor.

Egy használt féderes bélelt kocsi és boroshordók eladók. Csapó-utca 17. sz.

Kerekpar jó karban levő, 35 forint készpénzfizetés ellenében azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Cemege szőlő saját termelésű, kapható Benyáts Emilnél.

Társat keresek egy jó menetelű üzlethez, czim a kiadóhivatalban.

Kiadó 4 szobás uri lakás, ugyanott istálló. Miklós-utca 41.

Szőlő daráló és egy öt fiókos lisztes láda eladó. Csillag-u. 2. sz.

Nagy borospince azonnal kiadó Lovass és Kosárka cégénél Piacz-u. 7. sz.

Első rendű fűszerüzletbe, legalább két középosztályt végzett fiu tanulónak felvétetik. Czim a kiadóhivatalban

Jó házi koszt kapható Széchényi-utca, 5. sz. alatt

Zongora órákat ad uri házaknál egy uriaszony Csapó-utca 45.

Fodrász üzlet jó forgalmu eladó Piacz-u. 11. sz.

Jó házi koszt kapható, Méliusz tér 12. sz.

Kivilágításra pohár mécsek megtöltését jutányos árban vállalja Békéssy Rózi és Társa szappangyára, Költsey-u. 12 sz.

Egy remek „Kossuth család kép“ eladó. Megtekinthető Késes-u 28.

Uri lakás utca 3 szoba, pince, konyha, kamara stb. Egyháztér 15. sz. a. kiadó (Collégium mellett).

Blatner Gyula üveg és porcellán nagykereskedésében hibás, megvakult tükrök ujjá beöntése felvállaltatik. — Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Arany-János-u. 9. sz. házban egy fehér stilszerű szobaberendezés, mely 2 sifon, 2 ágy, 1 éjjeli szekrény, 1 asztal és egy trimó-ból áll, jutányos áron szabadkézből eladó.

Csemegeszőlő

piros és fehér Chasselas, Császárkörte, Erdélyi vajonc és pergament körte árusítás nagyban és kicsinyben. —

Csemegeszőlő szétküldés bel- és külföldre postán és vasúton megbízás szerint pontosan teljesítetnek, számos megrendelést kér:

Váray József,

kereskedése, Debreczen, városi ujbérház.

Üzlet áthelyezés!

A légszeszgyár mellett 20 évig fenn állott épületfa telepem forgalma a vasut áthidalása által, meg lévén nehezítve, m. t. vevőim kényelmére való tekintettel,

üzletemet

Hatvan-utca végére közvetlenül a nánási vasut-pályaudvara mellé, a városból jövet jobbra, eddigi fióktelepem helyére tettem át.

Ezt mindennemű kemény- és puha, épület- és asztalos faanyagokkal, papír fedő lemezzel, carbolineummal ujonnan dusan felszereltem, úgy hogy bármilyen igénynek képes vagyok eleget tenni. — Hozzáteve, hogy

árjegyzékeket 10 százalékkal lejjebb szállítom.

Kérem a m. t. vevőimet és a n. é. közönséget, hogy minél számosabb b. megbízásaikkal, úgy mint ott, itt új helyemen is engem megtisztelni sziveskedjenek.

Tisztelettel:

STARK MÁRTON.

KOSSUTH LAJOS

születésének 100-ik évfordulója alkalmából a rajzszerinti **omlékképet** készítették az országos bizottság által elfogadtatt.

Ne legyen egyetlen magyar, kinek mellé ne ékesítse Kossuth Lajos képe, mely izléses szép és tartós kiállítás mellett oly olcsó, hogy mindenki megszerezheti, kapható:

Bartha Kálmán

főtéri üzletében, ára 24 fillér (12 kr.)

Ismételőadónak kedvezmény.

KEIL-LAKK

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára 1 frt. 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beerosztó szer keménypadló számára. 1 köcsög ára 60 kr

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. — 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Clasur“-fénymáz

Legjobb szer mozdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 doboz ára 45 kr.

Mindenkor kaphatók: SZENT-KIRÁLYI TIVADAR cégénél Debreczenben.